

Bij de introductie van de Nederlandse vertaling

Een briljante carrière die 125 jaar geleden begon

Toen *My Brilliant Career* in 1901 verscheen, was de schrijfster ervan pas eenentwintig jaar oud. Op het titelblad stond niet Stella Maria Sarah Miles Franklin, zoals zij voluit heette, maar eenvoudig **Miles Franklin**. Een naam waarvan niet onmiddellijk viel af te leiden dat achter deze opmerkelijke roman een jonge Australische vrouw schuilging. Dat paste eigenlijk uitstekend bij het boek.

Want *My Brilliant Career* is het verhaal van een jonge vrouw die zich niet zonder protest neerlegt bij de rol die haar omgeving voor haar heeft bedacht. Sybylla Melvyn wil meer dan een goed huwelijk, een huishouden en een leven waarin anderen bepalen wat verstandig voor haar is. Ze wil schrijven. Ze wil iets betekenen. Bovenal wil ze zelf kunnen kiezen wat ze met haar leven doet.

Dat klinkt verrassend modern. Toch werd het boek 125 jaar geleden geschreven, in een Australië dat nauwelijks te vergelijken is met het land dat we tegenwoordig kennen.

Een jonge vrouw in de Australische bush

Miles Franklin werd in 1879 geboren in New South Wales en groeide op in het landelijke Australië. Het leven op het platteland was hard en sterk afhankelijk van landbouw, veeteelt, het weer en de financiële positie van het gezin. De afstanden waren groot, sociale mogelijkheden beperkt en voor jonge vrouwen lagen de verwachtingen doorgaans tamelijk duidelijk vast.

Franklin kende die wereld van binnenuit.

Dat is in *My Brilliant Career* voortdurend merkbaar. De roman is geen verhaal van iemand die van een afstand romantisch naar het Australische platteland kijkt. De hitte, het stof, het werk, de financiële zorgen en het isolement zijn onderdeel van het dagelijks bestaan. Tegen die achtergrond plaatste Franklin een hoofdpersoon die zich juist niet gemakkelijk bij haar omstandigheden neerlegt.

Sybylla is intelligent, ambitieus, koppig en buitengewoon gevoelig voor alles wat haar vrijheid bedreigt. Ze kan geestig zijn en scherp, maar ook onzeker, overdreven en tegenstrijdig. Ze verlangt naar erkenning en onafhankelijkheid, terwijl ze tegelijkertijd worstelt met haar afkomst, uiterlijk, familie en gevoelens.

Juist daardoor is zij geen keurige literaire heldin geworden. Sybylla schuurt.

En daarin schuilt een groot deel van de aantrekkingskracht van het boek.

Een manuscript dat niemand wilde hebben

De ontstaansgeschiedenis van *My Brilliant Career* is bijna even opmerkelijk als de roman zelf.

Franklin begon het verhaal als zeer jonge vrouw te schrijven en verwerkte er veel van haar eigen ervaringen, frustraties en ambities in. Australische uitgevers stonden echter niet bepaald in de rij om het manuscript uit te geven.

Uiteindelijk kwam het terecht bij Henry Lawson, een van de bekendste Australische schrijvers van die tijd. Hij herkende het talent van de jonge Franklin

en hielp haar het manuscript onder de aandacht van de Britse uitgever William Blackwood & Sons te brengen. Daar verscheen het in 1901.

Lawson schreef een voorwoord en benadrukte daarin hoe authentiek Australisch het verhaal was. Daarmee hielp hij een onbekende jonge schrijfster aan iets wat haar in eigen land niet was gelukt: een serieuze literaire introductie.

Het boek trok aandacht. Veel aandacht zelfs. Maar dat had ook een keerzijde.

Lezers herkenden personen en gebeurtenissen uit Franklins omgeving. Bovendien werd het boek gemakkelijk als autobiografie gelezen. Voor een jonge vrouw uit een betrekkelijk kleine gemeenschap was dat bepaald niet zonder gevolgen. Franklin voelde zich ongemakkelijk bij de manier waarop haar roman en haar eigen leven met elkaar werden vereenzelvigd.

Ze verzette zich later zelfs tegen herdrukken van het boek.

Ironisch genoeg werd juist de roman waarmee zij op jonge leeftijd zo'n gecompliceerde verhouding kreeg uiteindelijk het werk waarmee haar naam blijvend verbonden zou worden.

Wat mocht een vrouw willen?

Om Sybylla goed te begrijpen, moeten we proberen ons een wereld voor te stellen waarin de mogelijkheden voor vrouwen veel beperkter waren dan tegenwoordig.

Rond 1900 waren opleiding, bezit, werk en maatschappelijke zelfstandigheid voor vrouwen allerm minst vanzelfsprekend. Het huwelijk was niet alleen een romantische keuze, maar vaak ook een economische bestemming.

Australië liep op sommige terreinen voorop. In verschillende Australische koloniën kregen vrouwen rond de eeuwwisseling politieke rechten en in 1902 kregen veel Australische vrouwen bij federale verkiezingen actief en passief kiesrecht. Tegelijkertijd veranderde zo'n wet natuurlijk niet van de ene op de andere dag de sociale werkelijkheid.

Van een jonge vrouw werd nog altijd verwacht dat zij zich zou voegen naar familie, maatschappelijke conventies en uiteindelijk een echtgenoot.

Precies daartegen verzet Sybylla zich. Niet met een uitgewerkt politiek programma. Niet omdat Franklin haar een keurige feministische boodschap in de mond legt. Sybylla's verzet is veel persoonlijker. Ze wil eenvoudigweg niet dat haar leven al vaststaat voordat ze eraan begonnen is.

Liefde als dilemma

Dat maakt ook de liefdesgeschiedenis in de roman bijzonder. In veel romans uit die periode vormt het huwelijk de oplossing. Na allerlei moeilijkheden vindt de heldin de juiste man en daarmee valt alles uiteindelijk op zijn plaats.

Bij Sybylla ligt dat ingewikkelder.

Liefde is voor haar niet alleen aantrekkelijk, maar ook bedreigend. Want wat gebeurt er met haar verlangen naar zelfstandigheid wanneer zij kiest voor het leven dat van een vrouw wordt verwacht? Kan ze van iemand houden zonder zichzelf kwijt te raken?

Daarmee stelt Franklin een vraag die 125 jaar later nog altijd herkenbaar is.

Hoeveel van jezelf lever je in voor liefde, zekerheid, familie of maatschappelijke verwachtingen? Wanneer is een compromis verstandig en wanneer wordt het zelfverloochening?

Dat zijn geen typisch negentiende-eeuwse vragen.

Een boek dat zijn tijd overleefde

Miles Franklin bleef schrijven en ontwikkelde zich tot een belangrijke figuur in de Australische literatuur. Na haar dood in 1954 liet zij geld na voor een literaire prijs. De naar haar genoemde **Miles Franklin Literary Award** groeide uit tot een van de belangrijkste literaire onderscheidingen van Australië.

Ook *My Brilliant Career* bleef leven.

Het boek werd herontdekt, opnieuw uitgegeven en verfilmd. De beroemde filmversie uit 1979, geregisseerd door Gillian Armstrong en met Judy Davis als Sybylla, introduceerde het verhaal bij een nieuwe generatie. In 2026 volgde opnieuw een televisiebewerking, precies 125 jaar nadat de roman voor het eerst verscheen.

Dat is geen toevalstreffer.

Sybylla blijkt telkens opnieuw een hoofdpersoon waarin nieuwe generaties iets van zichzelf herkennen.

Sybylla anno nu

De wereld waarin Nederlandse lezers deze vertaling openslaan, verschilt onvoorstelbaar van het Australië waarin Miles Franklin haar roman schreef.

Vrouwen studeren, ondernemen, schrijven boeken, leiden bedrijven en bepalen in beginsel zelf of en met wie ze trouwen. Een jonge vrouw die zegt dat ze een carrière wil, veroorzaakt daarmee weinig opzien.

En toch is Sybylla niet achterhaald.

Want onder haar strijd ligt een veel universele vraag:

Wie bepaalt wat een geslaagd leven is?

Onze omgeving doet dat nog steeds. Ouders hebben verwachtingen. Partners hebben wensen. Sociale groepen kennen hun eigen normen. En tegenwoordig vertellen sociale media ons bovendien voortdurend hoe succes, liefde, schoonheid en geluk eruit zouden moeten zien.

Sybylla zou die wereld waarschijnlijk fascinerend én verstikkend hebben gevonden. Daarom verdient *My Brilliant Career* het om niet alleen als historisch curiosum gelezen te worden. Het is een jonge, soms onstuimige stem uit 1901 die dwars door de tijd heen een vraag stelt die we nog altijd niet definitief hebben beantwoord. Hoeveel moed is ervoor nodig om het leven dat anderen voor je hebben bedacht af te wijzen en te zeggen: 'Dit is mijn leven - en mijn carrière moet nog beginnen.'

125 jaar later klinkt die stem nog opmerkelijk helder.

De uitgever, augustus 2026

Voorrede

Een paar maanden voordat ik Australië verliet, ontving ik een brief uit de bush, ondertekend met 'Miles Franklin'. De schrijver ervan liet weten een roman te hebben geschreven, maar niets van redacteurs of uitgevers af te weten, en vroeg mij het manuscript te lezen en raad te geven. Iets in die brief, geschreven in een krachtige, oorspronkelijke hand, trok mij aan, dus vroeg ik haar mij het manuscript toe te sturen, en op een saaie middag begon ik erin te lezen. Ik had nog geen drie bladzijden gelezen of ik zag wat u ongetwijfeld meteen zult zien: dat het verhaal door een meisje geschreven was. En naarmate ik verder las, zag ik dat het werk Australisch was - geboren uit de bush. Over de meisjesachtig-emotionele gedeelten van het boek weet ik niet wat ik ervan moet vinden - dat laat ik aan de vrouwelijke lezers over; maar de beschrijvingen van het leven en het landschap in de bush kwamen mij verbijsterend, bijna pijnlijk werkelijk voor, en ik weet dat het boek, voor zover het die beschrijvingen betreft, trouw is aan Australië - trouwer dan enig boek dat ik ooit gelezen heb.

Ik schreef Miles Franklin, en zij bekende dat ze een meisje was. Voor mijn vertrek uit Sydney heb ik haar ontmoet. Ze is nog maar een jong meisje uit de bush, nauwelijks eenentwintig, en is in haar hele leven vrijwel nooit buiten de bush geweest. Ze heeft haar boek zelf geleefd, en ik ben er trots op, omwille van het land waar ik vandaan kom, waar mensen zwoegen en blakeren in de hitte en lijden en goed voor elkaar zijn; waar iedere tweede zonverbrande *bushman* een meevoelende humorist is, met de droefheid van de bush diep in zijn ogen en een dappere grijns voor de zwaarste tijden, en waar iedere derde *bushman* een dichter is, met een groot hart dat ervoor zorgt dat zijn zakken leeg blijven.

Henry Lawson
Engeland, april 1901

Inleiding

Possum Gully, nabij Goulburn,
N.S. Wales, Australië, 1 maart 1899

Mijn beste mede-Australiërs,

Een paar regels slechts om u te vertellen dat dit verhaal geheel over mijzelf gaat - om geen andere reden schrijf ik het.

Ik verontschuldig mij er niet voor dat ik egocentrisch ben. Op dit punt probeer ik het beter te doen dan andere autobiografieën. Andere autobiografieën vermoeien je met verontschuldigen voor hun egocentrisme. Wat kan het u schelen of ik egocentrisch ben? Wat kan het u schelen, ook al zou het er wél toe doen dat ik egocentrisch ben?

Dit is geen romance - ik heb in het leven te vaak op de harde maat van tegenspoed moeten dansen om tijd te verspillen aan gejammer en dweperij over fantasieën en dromen; het is evenmin een roman, maar eenvoudigweg een verhaal - een waar verhaal. O! zo waar, zo werkelijk waar - aangenomen dat het leven zelf iets anders is dan een harteloze kleine hersenschim - het is in zijn vermoeidheid en bittere hartenpijn even werkelijk als de hoge gombomen waartussen ik het levenslicht aanschouwde, werkelijk zijn in hun statigheid en tastbaarheid.

De plaats die mij in het leven is toebedeeld past niet bij mij. O, wat haat ik deze levende dood, die al mijn tienerjaren heeft opgeslokt, die gulzig mijn jeugd verslindt, die mij in de bloei van mijn leven zal uitputten en waarin mijn ouderdom, mocht ik met zoiets vervloekt zijn, zal wegwijnen! Terwijl mijn leven zich eindeloos voortsleept door de lange, van arbeid vervulde dagen, met hun kwelende eentonigheid, bekrompenheid en volslagen onverenigbaarheid met mijn aard, hoe steigert mijn geest en bijt hij op zijn onverbreekelijke boeien - alles te vergeefs!

BIJZONDERE MEDEDELING

U kunt zich als het ware halsoverkop in dit verhaal storten. Wees niet bang dat u onzin zult tegenkomen als beschrijvingen van prachtige zonsondergangen en het fluisteren van de wind. Wij (999 van iedere 1000) zien in zonsondergangen niets anders dan tekenen en voortekenen waaruit blijkt of we de volgende dag regen kunnen verwachten of juist niet, dus laten we zulke ijdele en dwaze verbeeldingen maar over aan die dichters en schilders - arme dwazen! Laten wij blij zijn dat we hun temperament niet hebben!

Beter als slaaf geboren dan als dichter, beter zwart geboren, beter als kreupel geboren! Want een dichter moet zonder gezelschap zijn - alleen! angstaanjagend alleen te midden van zijn medemensen, van wie hij houdt.

Alleen omdat zijn ziel even ver boven gewone stervelingen verheven is als gewone stervelingen boven apen

Dit verhaal heeft geen plot, omdat mijn leven er geen heeft gehad, evenmin als enig ander leven dat ik van nabij heb leren kennen. Ik behoor tot een klasse

waarvan de mensen geen tijd hebben voor plots in hun leven, maar al hun tijd nodig hebben om hun werk gedaan te krijgen, zonder zich zo'n luxe te kunnen veroorloven.

Miles Franklin
Australië

Ik herinner mij, ik herinner mij

‘Boehoe! Au, au! O! o! Ik ga dood. Boehoe! De pijn, de pijn! Boehoe!’

‘Kom, kom nou. Papa’s kleine kameraadje gaat zich toch niet zo aanstellen? Ik doe er wat vet uit de proviandzak op en bind mijn zakdoek eromheen. Niet meer huilen nu. Stil, je mag niet huilen! Je laat ouwe Dart nog bokken als je zo’n kabaal maakt.’

Dat is mijn eerste herinnering aan het leven. Ik was nog geen drie. Ik herinner me de majestueuze gombomen om ons heen, de zon die op hun rechte witte stammen glinsterde en neerviel op de klaterende beek met haar varen-rijke oevers, die onder een steile, dichtbegroeide heuvel links van ons verdween. Het was een uur na de middag, op een lange, heldere zomerdag. We bevonden ons in een afgelegen deel van de veehouderij, waar mijn vader zout was komen neerleggen. Hij was vroeg in de bedauwde ochtend van huis vertrokken, met mij voor zich op een klein bruin kussen dat mijn moeder speciaal daarvoor had gemaakt. We hadden de brokken steenzout in de troggen aan de overkant van de beek gelegd. Het dak van berkenboomschors van het zouthok, dat de troggen tegen de regen beschermde, gluurde schilderachtig tussen de muskus- en peperboomstruiken waardoor het dicht omringd was, en was te zien vanaf de plek waar we onze middagmaaltijd gebruikten. Ik vulde de pot waarin we onze thee hadden gekookt opnieuw met water uit de beek, vader doofde er ons vuur mee en bond de pot vervolgens met een stuk ongelooide huid aan de D-ring van zijn zadel. De zakken van ongelooide huid waarin het zout was vervoerd, hingen aan de haken van het pakzadel op het bruine pakpaard. Vaders zadel en het bruine kussen lagen op Dart, het grote schimmelpaard waarop hij mij gewoonlijk meenam, en we stonden op het punt naar huis te vertrekken.

Voordat we vertrokken deed vader de honden een muilkorf om; ze hadden net opgegeten wat er van onze middagmaaltijd was overgebleven. De honden verzetten zich daar hevig tegen, maar er was een dwingende reden voor. Vader had die dag zijn flesje strychnine bij zich en had, in de hoop een paar dingo’s te doden, flinke doses van de inhoud in verscheidene dode dieren gestopt die we onderweg waren tegengekomen.

Terwijl de honden gemuilkorfd werden, hield ik me bezig met het plukken van varens en bloemen. Daardoor verstoorde ik een grote zwarte slang die opgerold lag aan de voet van een boomvaren.

‘Bijt! Bijt!’ gilte ik, en vader kwam me te hulp en maakte met zijn veedrijverszweep een einde aan het reptiel.

Hij had zitten roken en liet zijn pijp op de varens vallen. Ik raapte hem op, en de gloeiende as die eruit viel brandde mijn vieze, kleine, mollige vuistjes. Vandaar het kabaal waarmee mijn verhaal begint.

Naar alle waarschijnlijkheid was het de verbranding van mijn vingers die het voorval zo onuitwisbaar in mijn kindergeheugen heeft gegrift. Mijn vader nam me vaker met zich mee, maar dit is het enige uitstapje uit die tijd dat ik me her-

inner, en dit is alles wat ik me ervan herinner. We waren twaalf mijl van huis, maar hoe we daar zijn teruggekomen weet ik niet.

Mijn vader was in die tijd een hele heer - hij bezat Bruggabrong, Bin Bin East en Bin Bin West, drie stations die samen bijna 200.000 acres besloegen. Vader behoorde uitsluitend op grond van zijn positie tot de hogere kringen. Zijn stamboom reikte niet verder dan een grootvader. Mijn moeder daarentegen was een volbloed aristocrate. Ze was een van de Bossiers van Caddagat, die onder hun voorouders een van de verdorven oude zeerovers telden die samen met Willem de Veroveraar Engeland plunderden.

'Dick' Melvyn stond evenzeer bekend om zijn gastvrijheid als om zijn jovialiteit, en ons comfortabele, onregelmatig gebouwde huis van houten planken, met zijn brede veranda's, gelegen in een beschutte uithoek tussen de Timlinbilly Ranges, zat altijd tot barstens toe vol. Artsen, advocaten, squatters, handelsreizigers, bankiers, journalisten, toeristen en mannen van allerlei slag en stand schoven aan bij onze rijk-gedekte tafel; maar behalve dat van moeder was er zelden een vrouwengezicht te zien, want Bruggabrong lag bijzonder afgelegen.

Ik was zowel de schrik als het vermaak van het station. Oude grensruters en veedrijvers vragen tot op de dag van vandaag nog belangstellend naar me.

Ik wist van iedereen wat er speelde en liep voortdurend het gevaar dat op een ongelegen ogenblik wereldkundig te maken.

In bloemrijke bewoordingen, bijeengeraapt uit de *slang* (Bargoens) van de arbeiders op het station en uit moeilijke woorden die ik van onze bezoekers opikte, stelde ik onbeantwoordbare vragen waarvan zelfs geharde oude wijndrinkers een kleur kregen.

Niets kon mij ertoe bewegen meer eerbied te tonen voor een taxateur van de stations dan voor een grensruter, of voor een geestelijke dan voor een veedrijver. Tot op de dag van vandaag ben ik daarin niet veranderd. Mijn vermogen tot verering moet wel platter zijn dan een pannenkoek, want iemand enkel om zijn positie vereren heb ik nooit gedaan en zal ik nooit doen. Voor mij zal de prins van Wales niet meer zijn dan een schaapscheerder, tenzij hij, wanneer ik hem ontmoet, blijk geeft van een persoonlijkheid die losstaat van zijn prins-zijn - anders kan hij wat mij betreft naar de maan lopen.

Er is geen betrouwbare aantekening bewaard gebleven van het tijdstip waarop ik voor het eerst een paard voor mij alleen had, maar het moet vroeg zijn geweest, want toen ik acht was kon ik alles berijden wat er op het station rondliep. Dameszadel, herenzadel, zonder zadel of schrijlins - het maakte mij allemaal niets uit. Ik reed even onverschrokken tussen de mannen die het vee bijeen drevén als welke grote, zonverbrande bushman ook.

Mijn moeder protesteerde en meende dat ik een vreselijk onvrouwelijke wildebras zou worden. Mijn vader wuifde dat idee weg.

'Laat haar toch, Lucy,' zei hij, 'laat haar toch. De onzinnige conventies die de vloek van haar sekse zijn, zullen haar vroeg genoeg dwarszitten. Laat haar toch!'

En dus liet mijn moeder me begaan, glimlachend en zeggend: 'Ze had een jongen moeten zijn.' Ik reed, en in verhouding tot mijn geringe omvang maakte ik met mijn veedrijvers-zweep evenveel lawaai als wie dan ook. Ongelukken

hadden geen vat op me; ik kwam uit hele zwermen ervan zonder een schrammetje tevoorschijn.

Angst kende ik niet. Als een dronken landloper toevallig herrie schopte, was ik altijd de eerste die hem tegemoet trad en vanaf mijn majestueuze, ronde hoogte van twee voet en zes inch (75 cm) eiste te weten wat hij wilde.

Niet ver van ons vandaan werd een mijn geopend, waar een twintigtal donkerogige zonen van Italië werkten. Ze maakten moeder nerveus en ze verklaarde dat ze niet te vertrouwen waren, maar ik mocht hen graag en vertrouwde hen wel. Ze droegen me op hun brede schouders, stopten me vol snoepgoed en vertroetelden me allemaal. Zonder dat er ook maar een zenuw in me trilde, liet ik me in de grote emmer afdalen in hun diepste mijnschachten, aan het uiteinde van een touw dat aan een primitieve windas vastzat en waarmee de mijnwerkers en het afgegraven gesteente naar boven werden gehaald.

Mijn broers en zussen kregen de bof, mazelen, roodvonk en kinkhoest. Ik rolde bij hen in bed rond en kwam er toch zonder iets onder de leden vanaf. Ik ravotte met honden, klom in bomen op zoek naar vogelnesten, mende onder de aanwijzingen van Ben, onze ossendrijver, de ossen voor de wagen en ging altijd met mijn vader mee wanneer hij ging zwemmen in de heldere bergbeek, omzoomd door struikgewas, die diep en eenzaam tussen de wonderlijke ravijnen stroomde, waarvan de bodem dicht bedekt was met venushaar en talloze andere soorten varens.

Mijn moeder schudde haar hoofd over me en beefde voor mijn toekomst, maar vader scheen niets ongewoons aan me te zien. Hij was mijn held, vertrouweling, encyclopedie, kameraad en zelfs mijn godsdienst tot ik tien was. Sindsdien heb ik geen godsdienst meer.

Richard Melvyn, wat was je in die tijd een voortreffelijke kerel! Een vriendelijke en toegeeflijke vader, een ridderlijke echtgenoot, een uitstekende gastheer, een man vol ambitie en beschaving.

Tussen deze taferelen, en de verfijning en genoegens van Caddagat, dat een kleine honderd mijl verder in de richting van de Riverina ligt, bracht ik de eerste jaren van mijn jeugd door.

Een kennismaking met Possum Gully

Ik was bijna negen zomers oud toen mijn vader op het idee kwam dat hij zijn talenten verspilde door ze opgerold te houden in het kleine servetje van een afgelegen oord als Bruggabrong en de Bin Bin-stations. Daarom besloot hij zich ergens te vestigen waar zijn bekwaamheden meer ruimte zouden krijgen.

Toen hij mijn moeder uitlegde waarom hij wilde verhuizen, stelde hij de zaak als volgt voor: de prijzen van runderen en paarden waren de laatste jaren zo sterk gedaald dat er met het fokken ervan nauwelijks nog een bestaan viel op te bouwen. Schapen waren tegenwoordig het enige waarmee geld te verdienen viel, en die konden onmogelijk op Bruggabrong of een van de Bin Bins worden gehouden. De dingo's zouden er binnen de kortste keren een slachting onder aanrichten, en wat zij overlieten zouden de veedieven al snel doen verdwijnen. En de politie erbij halen zou erger dan nutteloos zijn. Die zou de daders toch niet weten op te sporen, en haar pogingen daartoe zouden de woede van de veedieven over haar opdrachtgever afroepen. Het gevolg: alle omheiningen op het station zouden beslist in brand worden gestoken, en de gedachte aan de vernietiging van meer dan honderd mijl zware boomstamomheining in ruig terrein als Bruggabrong was bepaald geen pretje.

Dat was het aannemelijke licht waarin vader zijn verlangen om te vertrekken stelde. De waarheid was dat die harteloze feeks, de ontevredenheid, haar klauwachtige hand op hem had gelegd. Zijn gasten verzekerden hem voortdurend dat hij in de ravijnen van Timlinbilly begraven zat en zijn talenten er verspilde. Een man met zijn verstand, gekoppeld aan zijn enorme ervaring met vee, zou volgens hen naam en fortuin kunnen maken in de veehandel of als veilingmeester, als hij het maar eens wilde proberen. Richard Melvyn begon dat zelf ook te geloven en wilde het proberen. En hij probeerde het.

Hij deed Bruggabrong, Bin Bin East en Bin Bin West van de hand, kocht Possum Gully, een kleine boerderij van duizend acres, en bracht ons allemaal naar de omgeving van Goulburn. Daar kwamen we op een herfstavond aan. Vader, moeder en de kinderen opeengepakt in de buggy; ik en het enige dienstmeisje dat met ons meegekomen was, te paard. De enige man die vader in dienst had gehouden wachtte ons op. Hij was ons vooruitgegaan met een door ossen getrokken wagen vol meubels en bezittingen, het enige wat vader van onze huisraad had behouden. Net genoeg om het voorlopig mee te redden, totdat hij tijd had gehad zich te installeren en meer aan te schaffen, zei hij. Dat was tien jaar geleden, en het zijn nog altijd de enige meubels die we bezitten - net genoeg om het mee te redden.

Mijn eerste indruk van Possum Gully was er een van bittere teleurstelling - een indruk die mettertijd niet minder is geworden en evenmin is verdwenen.

Wat leek het landschap vlak, alledaags en eentonig na de ruige toppen van de Timlinbilly Range!

Ons nieuwe huis was een houten gebouw met tien kamers, opgetrokken tegen

een kale heuvelhelling. Kromme, armetierige gombomen en stringybarks¹, met een dichte ondergroei van wilde kers, hopstruiken en gekruiste acacia's, bedekten de uitlopers die achter de vrijstaande keuken omhoogliepen. Voor het huis strekten zich vlakke stukken land uit waarop te zien was dat ze bebouwd waren geweest, maar nergens was een druppel water te bekennen. Later ontdekten we beneden op de vlakke een paar ronde, diepe, met onkruid begroeide waterpoelen, die bij regenachtig weer aanzwollen tot een stroom die alles op zijn weg meesleurde. Possum Gully is een van de waterrijkste plekken van het district en heeft zich wat dat betreft zelfs tijdens de zwaarste droogte kranks gehouden. Door gebruik en ervaring hebben we de volle waarde leren kennen van het tamelijk heldere en heerlijk zachte water. Maar toen, pas uit de bergen gekomen waar ieder ravijn zijn glasheldere beek had, walgden we van het idee dat we dit water zouden moeten drinken.

Op ons nieuwe land voelde ik me opgesloten. Op het breedste punt was het maar drie mijl breed. Moest ik nu altijd, altijd, altijd hier blijven wonen en nooit, nooit, nooit meer terug naar Bruggabrong? Dat was de kern van het verdriet waarmee ik mezelf de eerste nacht na onze aankomst in slaap snikte.

Moeder betwijfelde of haar man in staat zou zijn van duizend acres te leven, waarvan de helft alleen geschikt was om wallaby's op rond te laten springen, maar vader zat vol plannen en zag zijn toekomst vol vertrouwen tegemoet. Hij was niet van plan als een broedse kip op zijn lap grond te blijven zitten, zoals de keuterboeren om hem heen. Hij wilde in vee handelen en Possum Gully slechts gebruiken als een depot waar hij enkele van zijn koopjes tijdelijk kon onderbrengen tot hij ze weer verkocht.

Lieve hemel! Het was verschrikkelijk te bedenken dat hij het grootste deel van zijn leven had verspild tussen de heuvels, waar de post maar eenmaal per week kwam en de dichtstbijzijnde plaats, met 650 inwoners, zesenzeventig mijl verderop lag. En de weg was voor voertuigen onbegaanbaar geweest. Hier, op slechts zeventien mijl van een stad als Goulburn, met uitstekende wegen, drie-maal per week post en een spoorweghalte op slechts acht mijl afstand - man, mijn fortuin is gemaakt! Zulke gevoelens ontsproten aan de overvloed van zijn hoopvolle hart.

Voordat de mijnen bij Bruggabrong in bedrijf kwamen, woonde onze dichtstbijzijnde buurman - de grensruiters natuurlijk niet meegerekend - zeventien mijl verderop. Possum Gully lag in een dichtbevolkt district en hier waren we omringd door woningen die op afstanden van een halve mijl tot twee à drie mijl van ons vandaan lagen. Dat was voor ons een nieuwe ervaring, en het kostte enige tijd om gewend te raken aan de voor- en nadelen van die situatie. Hadden wij iets nodig, dan was het handig dat de burens zo dichtbij woonden; maar beslist niet wanneer onze burens iets van óns leenden en het in verreweg de meeste gevallen niet teruggaven.

¹ Eucalyptusbomen met een grove bast.

3

Een leven zonder leven

Possum Gully stond stil - met die bekrompen stilstand die in alle oude platte-landsstreken heerst.

De bewoners waren voornamelijk getrouwde mensen en kinderen onder de zestien. Zodra de jongens volwassen werden, trokken ze het binnenland in om schapen te scheren, vee te drijven of land in bezit te nemen.

Thuis ging het hun te traag, en bovendien was er, zodra ze de kinderjaren achter zich hadden gelaten, geen plaats meer voor hen.

Er gebeurde daar nooit iets. Tijd speelde geen rol, en de dagen gleden rustig de rivier der jaren in, slechts door hun naam van elkaar te onderscheiden. Een enkele geboorte of sterfgeval was een belangrijke gebeurtenis, en de allerbelangrijkste gebeurtenis was de komst van een nieuwe bewoner.

Wanneer zoiets gebeurde, was het gebruikelijk dat alle mannelijke gezinshoofden een inspectiebezoek brachten om te beoordelen of de nieuwkomers waardig waren in de schoot van de plaatselijke gemeenschap te worden opgenomen. Viel hun oordeel gunstig uit, dan voltooiden hun echtgenotes de inwijdingsceremonie door een vriendschappelijk bezoek af te leggen.

Na zijn aankomst in Possum Gully was vader voor zaken vaak van huis, zodat de beproeving om de bezoekers, mannen zowel als vrouwen, te ontvangen op mijn moeder neerkwam.

De mannen waren eerlijke, goedmoedige, fatsoenlijke, eenvoudige boeren uit de bush. Te vriendelijk om een kort bezoek af te leggen, kwamen ze urenlang zitten praten over niets in het bijzonder. Mijn zachtmoedige moeder verveelde zich daar verschrikkelijk bij. Ze probeerde hen bezig te houden met gesprekken over recente literatuur en onderwerpen van de dag, maar haar pogingen sloegen niet aan. Ze had net zo goed Frans kunnen spreken.

Uren en uren praatten ze over de melkveehouderij, afgewisseld met zouteloze anekdotes over de man die vóór ons daar had gewoond. Ik vond hen bijzonder tam.

Na de levendige beschrijvingen van het leven op de grote stations in het binnenland, de spannende slangenverhalen die ons keukenpersoneel op Bruggabron vertelde en de anekdotes over de jacht in Afrika, reizen en het mondaine leven die vaak het gespreksonderwerp van onze gasten waren geweest, was dit eindeloze geleuter over de prijzen van landbouwproducten en de toestand van de gewassen wel heel onbenullig.

Die mannen praatten, zoals iedereen, alleen maar over hun vak. Ik zeg dat niet om hen te veroordelen, maar wijs er slechts op dat het ons destijds niet interesseerde, aangezien wij toen nog niet in dat vak leefden.

Mevrouw Melvyn moet genade hebben gevonden in de ogen van de exemplaren van het sterke geslacht die Possum Gully rijk was, want alle getrouwde vrouwen uit de gemeenschap haastten zich haar een bezoek te brengen en wedijverden met elkaar in blijken van hartelijkheid en goedmoedigheid. Ze brachten

kippen, jam, boter en dergelijke mee als geschenk. Ze kwamen om twee uur en bleven tot het donker werd. Ze namen de meubels in ogenschouw, gaven moeder recepten, beschreven tot in de kleinste bijzonderheden de onovertroffen talenten van ieder van hun kinderen en zetten uitvoerig uiteen hoe je kalkoenhennen het beste aan het broeden kreeg. Bij hun vertrek nodigden ze ons allemaal hartelijk uit een tegenbezoek te brengen en smeekten ze moeder haar kinderen eens een dag bij die van hen te laten doorbrengen.

We woonden bijna een maand in ons nieuwe onderkomen toen mijn ouders van de onderwijzer van de openbare school, twee mijl verderop, bericht kregen dat zij wettelijk verplicht waren hun kinderen naar school te sturen. Mijn moeder raakte er zeer van streek door. Wat moest ze doen?

‘Doen! Die kleintjes natuurlijk zo snel mogelijk naar school sturen,’ zei mijn vader.

Mijn moeder maakte bezwaar. Ze stelde voor voorlopig een gouvernante te nemen en ons later naar een goede kostschool te sturen. Ze had zulke afschuwelijke verhalen over openbare scholen gehoord! Het was verschrikkelijk dat ze gedwongen werd haar lievelingen naar zo’n school te sturen; binnen een week zouden ze bedorven zijn!

‘Welnee,’ zei vader. ‘Stuur ze er een week of twee heen, hooguit een maand. In zo’n korte tijd kan hun niets gebeuren. Daarna nemen we een gouvernante. Je gezondheid is er nu niet naar om je daarmee bezig te houden, en het is voor mij op het ogenblik volstrekt onmogelijk om die zaak te regelen. Ik heb verschillende zaakjes lopen waar ik me om moet bekommeren. Stuur de kinderen voorlopig maar naar de school hier beneden.’

We gingen naar school, en in onze keurige schortjurkjes met ruches en onze lichte schoenen werden we door de andere leerlingen als voorname lui beschouwd. Het waren voor het merendeel kinderen van zeer arme boeren, die hun inkomsten van de boerderij aanvulden met wegenwerk, het vervoeren van hout of welk ander werk ze maar konden krijgen. Alle jongens liepen op blote voeten, evenals de helft van de meisjes. De school stond op een woeste, met struikgewas begroeide heuvel, en de onderwijzer was in de kost bij iemand die een mijl verderop woonde. Hij was aan de drank en de ouders van zijn leerlingen verwachtten dagelijks te horen dat hij uit zijn betrekking was ontslagen.

Het is bijna tien jaar geleden dat de tweeling - die na mij kwam - en ik als leerlingen van de openbare school van Tiger Swamp werden ingeschreven. Mijn opleiding werd daar voltooid; die van de tweeling, die elf maanden jonger is dan ik, eveneens. Ook mijn andere broers en zussen raken snel steeds verder ‘af’; maar dat is de enige school die een van ons ooit heeft gezien of gekend. Er is zelfs een tijd geweest dat vader erover sprak de formulieren in te vullen waarmee we daar kosteloos onderwijs konden volgen. Maar moeder - de trots van een vrouw kan meer verdragen dan die van een man - heeft nooit toegestaan dat het zover kwam.

Al onze burens waren bijzonder vriendelijk; maar één in het bijzonder, James Blackshaw, bleek er zeer op gebrand kameraadschappelijk met ons om te gaan.

Hij was zoiets als de zelfbenoemde sjeik van de gemeenschap. Hij nam gewoonlijk alle nieuwkomers onder zijn hoede en probeerde hen met bemoeizuchtige goedmoedigheid thuis te laten voelen. Hij kwam dagelijks bij ons langs, bond zijn paard aan het lattenhek in de schaduw van een salieboom in de achtertuin en stelde zich, wanneer moeder hem niet kon ontvangen, tevreden met een uur of twee praten met Jane Haizelip, ons dienstmeisje.

Jane had evenzeer een hekel aan Possum Gully als ik. Omdat haar gevoelens veel uitgesprokener waren, was het vermakelijk te horen welke ongezouten meningen ze tegenover meneer Blackshaw verkondigde, die ze overigens 'zo'n kerel die als een scharrelende kip overal rondhangt' noemde.

'Ik neem aan, Jane, dat je het hier zo dicht bij Goulburn prettiger vindt dan op dat afgelegen oord waar je vandaan komt,' zei hij op een ochtend terwijl hij het zich gemakkelijk maakte op een oude sofa in de keuken.

'Geen sprake van. Afgelegen oord! Op Bruggabrong zat in één dag meer leven dan jullie slome duikelaars hier in je hele leven zullen meemaken,' beet ze hem vinnig toe, terwijl ze energiek op een hoeveelheid brooddeeg inbeukte die ze aan het kneden was. 'Man, op Brugga was het iedere week net zo goed als een voorstelling. Zaterdagavond kwamen alle kerels hun post halen. Ze bleven tot zondagavond. Houthakkers, grensruters, dingovangers - stuk voor stuk. Er was altijd wel iemand van ons die een deuntje op de concertina kon spelen en de rest ging dansen. We hadden lol bij de vleet. Een meid kon er nog eens op stap en een geintje uithalen, zeg ik je; maar hier' - ze snoof minachtend - 'loopt geen ene verdomde vent rond met wie je een beetje kunt flirten. Ik heb m'n buik vol van deze plek. Alleen omdat ik de bazin beloofd heb nog een tijdje bij d'r te blijven, anders smeerde ik 'm morgen. Dit is het doodst levende gat dat ik ooit gezien heb.'

'Je went er mettertijd wel aan,' zei Blackshaw.

'Eraan wennen! Om aan de saaiheid van dit gat te wennen zou je onder een kip grootgebracht moeten zijn.'

'Jij bent niet onder een kip grootgebracht, of het moet een knap grote Bramer Pooter zijn geweest,' antwoordde hij, terwijl hij de royale omvang van haar gestalte opnam toen ze een paar zware potten van het vuur tilde. Hij bood niet aan haar te helpen. Zulke vormen van beleefdheid gingen zijn begrip te boven.

'Je zou vaker de deur uit moeten gaan, dan zou je het hier niet zo saai vinden,' zei hij nadat ze de potten op de vloer had gezet.

'De deur uit! Waar moet ik dan naartoe, als ik vragen mag?'

'Kom weer eens bij m'n vrouw langs als je tijd hebt. Je bent altijd welkom.'

'Bedankt, maar de vorige keer heb ik wel genoeg van een bezoek aan je vrouw gehad.'

'Hoezo?'

'Nou, ik was nog geen halfuur binnen of ze moest d'r nette goed uittrekken en gaan melken. Ik heb niet veel op met de mannen hier in de buurt. Ze laten de vrouwen veel te hard werken. Ik heb nog nooit zo'n stel vermoeide, afgetobde vrouwen gezien. Het doet me denken aan de tijd dat de zwarte mannen de gins al het werk lieten doen. Op Bruggabrong hoefden de vrouwen nooit buitenwerk

te doen, behalve als het echt niet anders kon, wanneer alle mannen weg waren voor een brand of om het vee bijeen te drijven. Hier doen ze alles. Ze melken allemaal, voeren de varkens en brengen de moederloze kalveren groot. Ik kan er wel van kotsen. Ik weet niet of het komt doordat de mannen luie donders zijn of door die melkveehouderij. Ik heb niet veel op met melkveehouderij. Je slooft en zwoegt en schraapt je van 's morgens vroeg tot 's avonds laat de ogen uit je kop, en voor al je moeite heb je niks om te laten zien; en nu zou je me een plezier doen, meneer Blackshaw, als je een minuutje of twee ergens anders ging lummen. Ik moet onder die sofa vegen.'

Dat had tot gevolg dat hij vertrok. Hij wenste haar goedemorgen en ging weg, niet goed wetend of hij zich nu vooral geamuseerd of beledigd moest voelen.

Een loopbaan die al spoedig uit de bocht vloog

Terwijl moeder, Jane Haizelip en ik de dagen lang en het leven traag vonden, genoot vader met volle teugen. Hij was aan een levendige loopbaan begonnen - die gokhandel die men veehandel noemt.

Wanneer hij niet in de Riverina een kudde schapen stond te keuren, bezocht hij de Homebush Fat Stock Sales, haastte hij zich naar Bourke of stoof hij zuidwaarts naar de Shoalhaven om een paar melkvaarzen te kopen.

Iedere woensdag was hij een bekende verschijning op de veemarkt van Goulburn; steevast ging hij de dag tevoren naar de stad en keerde hij pas een dag, en vaak twee dagen, later terug.

Onder veedrijvers en veilingmeesters was hij zeer in trek; en in het Veenieuws werd zijn naam voortdurend genoemd in verband met alle belangrijke verkopen in de kolonie.

Er is een scherpzinnig man met een helder hoofd voor nodig om in de veehandel het hoofd boven water te houden. Ik heb nog nooit gehoord van een handelaar die niet af en toe tijdelijk, zo niet voorgoed, aan de grond zat.

Hij hoeft niet per se volstrekt gewetenloos te zijn, maar als hij winst wil maken, moet hij zich op erekwesities niet met al te veel fijngevoeligheden belasten. Daar ging het bij Richard Melvyn mis. Hij werd verlamd door te veel utopische ideeën over eerlijkheid en was veel te zacht om bij een transactie ooit met iets anders dan de op één na beste uitkomst weg te komen. Hij had evengoed kunnen proberen fortuin te maken door in Auburn Street te Goulburn op een viool te staan schrapen. Zijn loopbaan als handelaar was kort en vrolijk. Zijn ijdelheid om door te gaan voor een kameraadschappelijke man, die even graag een glas dronk met een swaggie² als met een heer van stand, en de royale rondjes die dit beginsel hem kostte, sloegen een groot gat in zijn middelen. Bij iedere verkoop van een dier geld verliezen, handenvol postzegels verspillen aan brieven aan eindeloze reeksen veilingmeesters, dikwijls een halve week achtereen in de stad blijven en op joviale voet staan met alle klaplopers die zich in het kielzog van mannen als hij ophielden - het bracht hem al snel op de rand van het faillissement.

Sommige van zijn tijdgenoten zeggen dat de drank hem geheel te gronde heeft gericht.

Wanneer hij zijn hoofd helder hield, was hij een handige kerel en leek hij goede vooruitzichten te hebben, maar hij kon niet tegen alcohol, en daardoor was hij in een mum van tijd ondermijnd. In aanzienlijk minder dan een jaar was al het beschikbare kapitaal dat hij uit de verkoop van Bruggabron en de Bin Bins had overgehouden, verkwist. Hij was zo krap bij kas komen te zitten dat hij, om de veedrijvers van zijn laatste onderneming te betalen, gedwongen was de kalveren te verkopen van de paar melkkoeien die voor eigen gebruik waren

² Australische omgangsterm voor een rondtrekkende arbeider die met zijn swag van plaats naar plaats trok.

aangehouden.

Omstreeks die tijd kwam vader ter ore dat een van onze bisschoppen geld voor de Kerk in beheer had. Tegen goede zekerheid leende hij dat tegen woekerrente uit, precies het soort woeker dat werd veroordeeld in de dikke Bijbel waaruit hij de teksten haalde voor de droge kost van preken waarmee hij op zondag zijn deftige gemeente in de kathedraal verveelde.

Vader maakte gebruik van deze inconsequentie van Zijne Eerwaarde en nam een hypotheek op Possum Gully. Met het aldus verkregen geld begon hij opnieuw en wist hij een karig bestaan te verdienen en de rente op de lening van de bisschop te betalen.

Vier of vijf jaar later was hij opnieuw op een dood punt beland. De prijzen van vee waren zo sterk gedaald dat er met de handel niets meer te verdienen viel.

Richard Melvyn besloot voortaan te leven zoals de mensen om hem heen - een melkveebedrijf te beginnen; dat samen met zijn gezin te runnen, terwijl ze tevens pluimvee voor de verkoop zouden grootbrengen.

Als benodigdheden voor de melkveehouderij schafte hij vijftig melkkoeien aan, waarvan de kalveren met de hand moesten worden grootgebracht, en een handbediende roomseparator.

Ik was in mijn vijftiende levensjaar toen we met de melkveehouderij begonnen; de tweeling, Horace en Gertie, was, zoals u al weet, elf maanden jonger. Horace had, als er iemand was geweest om hem te vormen, alles in zich om een voortreffelijk man te worden; maar omdat niemand hem opvoedde zoals het hoorde, was hij een nors en lastig tirannetje, en viel nog te bezien wat er van zijn karakter terecht zou komen.

Gertie molk dertien koeien, en ik achttien, 's morgens en 's avonds. Horace en moeder molken samen de overige zeventien.

In melkveehoudergezinnen leren kleine kinderen al melken voordat ze groot genoeg zijn om een emmer vast te houden. Zo raken hun handen aan de beweging gewend en ondervinden ze er geen hinder van. Bij ons lag dat anders. Omdat wij bijna volgroeid waren toen we begonnen te melken en er meteen zwaar tegenaan gingen, had die inspanning een pijnlijke uitwerking op ons. Onze handen en armen zwollen tot aan de ellebogen op, zodat onze slaap 's nachts dikwijls door de pijn werd verstoord.

Moeder maakte de boter. Ze moest om twee of drie uur 's nachts opstaan, zodat die koel en stevig genoeg was om voor de markt in vormen te worden gedrukt.

Jane Haizelip had ons een jaar tevoren verlaten en we konden niemand betalen om haar plaats in te nemen.

Het zware werk begon zijn tol te eisen van mijn zachtaardige, verfijnde moeder. Ze werd mager en zorgelijk en was vaak prikkelbaar. Vaders aandeel in het werk bestond uit het africhten van de wilde koeien, het afromen van de melk en het naar de stad brengen van de boter, naar de kruidenierszaak waar wij onze benodigdheden haalden.

Dick Melvyn van Bruggabrong was niet meer te herkennen in Dick Melvyn, melkveehouder en keuterboer van Possum Gully. De eerste was een man

geweest die die naam waardig was. De tweede was een slaaf van de drank, ach-teloos, zelfs vuil en slordig in zijn uiterlijk. Hij lapte alle goede manieren aan zijn laars en was veel volkser en platter geworden dan het miserabelste mens om hem heen. De kostwinner van zijn gezin, en toch ook weer niet. Het hoofd van zijn gezin, maar zonder de verplichtingen te vervullen die bij die positie hoorden. Hij leek alle liefde voor en belangstelling in zijn gezin te verliezen en werd nors en zwijgzaam, volkomen zonder trots of moed. Ooit was hij zo vriendelijk en zacht voor dieren geweest; nu was hij het tegendeel.

Zijn wreedheid tegenover de jonge koeien en zijn gebrek aan geduld met hen zal ik nooit vergeten. Meer dan eens heeft het mij de dreiging van onmiddellijke vernietiging opgeleverd omdat ik ongevraagd vernietigende opmerkingen over zijn gedrag maakte.

Het deel van de melkveehouderij waarin hij werkelijk opging, was het naar de stad brengen van de boter. Hij bleef daar dikwijls twee of drie dagen en verbraste niet zelden al het geld dat hij voor de boter had gekregen tijdens een drinkgelag. Daarna kwam hij thuis en vervloekte zijn pech omdat zijn melkveebedrijf niet zo goed rendeerde als dat van sommige burens.

Omdat in die dagen de vloek van Eva op mijn arme moeder rustte, was zij niet in staat haar man achterna te gaan. Haar trots belette haar de burens om hulp te vragen, zodat het mijn taak werd vader van de ene kroeg naar de andere op te sporen en hem naar huis te brengen.

Als ik recht had gedaan aan moeders opvoeding, zou ik ondanks alles mijn vader hebben geëerd, maar ik ben nu eenmaal iemand die altijd doet wat niet hoort op het ogenblik dat het 't minst hoort.

Wanneer ik, vaak na middernacht, naar huis reed met mijn dronken vader naast me, die sentimentele, zelfingenomen onzin uitkraamde, ontwikkelde ik merkwaardige denkbelden over het vijfde gebod. Die ritten in de lichte wagen door het zachte, bleke sterrenlicht stemden tot nadenken. Mijn vader stond, zoals de meeste mannen onder invloed van drank, niemand behalve zichzelf toe de teugels vast te houden, en hij was dikwijls zo onbekwaam dat hij het paard telkens weer op dezelfde plek rondjes liet draaien. Het is een wonder dat we nooit een ongeluk hebben gehad. Ik was niet zenuwachtig, maar volkomen bereid te nemen wat er kwam, en ons trouwe oude paard deed zijn plicht en bracht ons steeds weer veilig naar huis over de weg tussen de gombomen.

Mijn moeder had mij uit de Bijbel geleerd dat ik mijn ouders moest eren, of ze die eer nu verdienden of niet.

Dat Dick Melvyn mijn vader was, verblindde mij niet voor het feit dat hij een verachtelijk, zelfzuchtig en zwak schepsel was, en als zodanig verachtte ik hem met de meedogenloosheid van een vijftienjarige, die geen rekening houdt met menselijke broosheid en zwakheid. Walging, niet eerbied, was het gevoel dat mij vervulde wanneer ik over de zaak nadacht.

Tegenover moeder voelde ik iets anders. Een vrouw is slechts het hulpeloze werktuig van een man - een speelbal van de omstandigheden.

Als ik mijn vader naast me zag en dacht aan zijn baby en aan de moeder ervan, die thuis haar hart opvrat van bezorgdheid, waren het zulke gedachten die zich

van mij meester maakten. Tussen andere, even onuitsprekelijke gedachten raakte ik de weg kwijt, werd duizelig en deinsde ontzet terug voor de geest die in mij tot rijpheid kwam. Het was een grimmige, eenzame geest, die ik vergeefs probeerde te verbergen in een borst die niet ruim of sterk genoeg was om hem behaaglijk onderdak te bieden. Hij was als een klimplant zonder steun - hij tastte over de grond, kneusde zichzelf en hongerde naar iets stevigs waaraan hij zich kon vastklampen. Omdat hij een meesterhand nodig had om hem te leiden en te snoeien, groeide hij verwilderd en bitter.

Losse schetsen en gemopper

Het was mijn taak de moederloze kalveren groot te brengen. Dat is de meest goddeloze bezigheid waarmee het lot mij ooit heeft opgezaald. Terwijl ik ze voerde, dacht ik heel wat af - want, tussen haakjes, ik ben behept met het vermogen tot denken, en dat is een zware vloek. Hoe minder iemand nadenkt en zich afvraagt waarom en waartoe en hoe rechtvaardig alles is terwijl hij zich door het leven voortsleept, des te gelukkiger is hij - en voor haar geldt dat dubbel, ja driedubbel.

Arme kleine kalveren! Slaven van de hebzucht van de mens! Beroofd van de moeders die de natuur hun had gegeven, en gedwongen te leven van melk uit de separator, vaak dik, zuur en ijskoud.

Behalve het melken moest ik iedere ochtend, voordat ik naar school ging, mezelf en de jongere kinderen klaarmaken voor school, waarheen we twee mijl moesten lopen. Ik moest dertig kalveren voeren en de ontbijtboel afwassen. Wanneer ik 's middags uit school kwam, dikwijls uitgeput van het lopen in de brandende zon, wachtten mij precies dezelfde taken opnieuw, plus schoenenpoetsen en huiswerk maken voor de volgende dag. Wegens tijdgebrek moest ik mijn piano-oefeningen opgeven.

Ach, die korte, korte nachten van rust en die lange, lange dagen van zwoegen! Het komt mij voor dat melkveehouderij, in handen van arme mensen die zich geen betaalde arbeidskrachten kunnen veroorloven, neerkomt op slavernij. Ik schrijf niet over de melkveehouderij als keurige, kunstzinnige bezigheid, zoals die wordt verheerlijkt in hoofdartikelen van landbouwkranten en onderwezen op landbouwscholen. Ik beschrijf de melkveehouderij zoals zij werkelijk wordt bedreven, zoals ik haar zelf heb geleefd en haar door tientallen gezinnen om mij heen heb zien leven.

Er is ontzettend veel werk voor nodig om zelfs maar één pond boter te produceren dat geschikt is voor de markt. In de tijd waarover ik spreek bracht een pond drie à vier pence op, dus het was veel werk voor weinig geld. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat was het sloven en zwoegen - zondagen, weekdagen en feestdagen, voor ons waren het allemaal werkdagen.

Zwaar werk maakt iedereen gelijk. Huishoudelijk gezwoeg, houthakken, melken en tuinieren maken de handen al snel ruw en nemen de uiterlijke verfijning weg. Wanneer het lichaam door veel arbeid is afgemat, verdwijnt geleidelijk de behoefte om de geest te ontwikkelen, evenals de ontwikkeling die men al heeft verworven. Zo verging het mijn ouders. Ze waren van de hogere kringen afgezaakt tot het boerenbestaan. Ze leefden tussen de boeren en waren zelf boeren geworden. Geen van hun vroegere kennissen behoorde nog tot hun kring, want de ijzeren, goddeloze hand van het standenverschil heeft zich onverbiddelijk op de Australische samenleving gelegd - de democratie van Australië is slechts een overlevering uit het verleden.

Ik heb niets tegen het lagere bestaan op zichzelf. De boerenstand vormt het bolwerk van ieder land. Het leven van een boer is, voor een boer die werkelijk

boer is en een boerenziel heeft, wanneer de tijden goed zijn en de seizoenen gunstig, een prachtig leven. Het is eerlijk, zuiver en gezond. Maar voor mij is het boerenleven een vagevuur. De mensen om mij heen werkten van 's morgens vroeg tot 's avonds laat en genoten daarna van hun welverdiende slaap. Zij kenden slechts twee vormen van bestaan - werken en slapen.

In mij zat nog een derde deel dat erom schreeuwde gevoed te worden. Ik verlangde naar de kunsten. Muziek was voor mij een hartstocht. Ik leende ieder boek dat in de omgeving te vinden was en stal uren van mijn nachtrust om ze te lezen. Dat begon zijn tol te eisen en maakte mijn lichamelijke lasten zwaarder voor mij dan voor de andere kinderen van mijn leeftijd om mij heen. Dat derde deel was het sterkste deel van mij. Daarin leefde ik een droomleven met schrijvers, kunstenaars en musici. Hoop - zoete, wrede, bedrieglijke Hoop - fluisterde mij toe dat het leven lang was en nog veel later zou brengen, en dat in dat later mijn droomleven werkelijkheid zou worden. Zo ging ik verder, met dat glinsterende meer in de verte dat mij wenkte om te komen varen op zijn zilveren wateren, terwijl Onervarenheid, verwaande, blinde Onervarenheid, naliet mij de onoverbrugbare afgrond tussen dat meer en mijzelf te tonen.

Terug naar de melkveehouderij.

Oud en jong verdienden we ons karige bestaan met het zware zweet van ons voorhoofd. Maar we verdienden tenminste eerlijk ons brood. We hoefden het daglicht niet beschaamd onder ogen te komen en vochten ons tegen alle moeilijkheden in een weg met de koppige onafhankelijkheid van onze Britse voorouders. Maar toen 1894 zonder regen ten einde liep en het hete, droge, meedogenloze jaar '95 daarop volgde, kwam er een tijd waarin het onmogelijk werd in ons levensonderhoud te voorzien.

De verzengende winden, heet als de adem van een oven, verschroeiden ieder grassprietje; stof en het geloei van verhongerend vee vulden de lucht; groenten behoorden tot het verleden. De kalveren die ik had grootgebracht stierven een voor een, en de koeien volgden hen.

Ik was toen van school af, en moeder, vader en ik brachten onze dagen door met het overeind helpen van onze koeien. Wanneer onze eigen kracht niet toereikend was, moesten we de hulp van burens inroepen, en vader hielp hen op zijn beurt. Slechts enkele van onze welgesteldere burens waren in staat hun vee elders onder te brengen of hadden een betere plek waarheen ze het konden verplaatsen. De meesten verkeerden in even grote nood als wij. Het overeind helpen van koeien werd bijna een vak op zich; de hele dag ging eraan op, evenals aan gesprekken over wat ons te wachten stond als de droogte aanhield.

Menig extra zorgengroef trok in die tijd over het voorhoofd van de moedeloze bushmannen. Niet alleen ontnam de droogte hun hun bestaan, maar er is weinig hartverscheurender dan arme dieren - vooral melkkoeien, zo vertrouwd, waardevol en geliefd - dag na dag op hun aandoenlijke, woordeloze wijze om voedsel te zien smeken terwijl je niets hebt om hun te geven.

We ontteden ons van alles behalve de allernoodzakelijkste levensbehoeften, maar zelfs die zijn voor een gezin van tien aanzienlijk, en het was een geweldige

worsteling om de eindjes enigszins bij elkaar te krijgen. We voelden de volle kracht van de zware hand van de armoede - en nog wel de pijnlijkste soort armoede: die welke het hoofd nog geheven houdt en uiterlijk de schijn ophoudt. Veel zwaarder drukt die dan de armoede die al generaties lang is geërfd, die zich niet voor zichzelf schaamt en niet vergezeld gaat van de gekrenkte trots en vernedering die ons kwelden.

Er zijn mensen die beweren dat armoede niet hetzelfde is als ongelukkig zijn. Laat hen maar eens ervaren hoe het is zelfs maar één gelijkgestemde vriend te moeten missen; wat het betekent gedwongen te worden te leven in een maatschappelijke omgeving waarin men zich vreemd voelt; hoe het is geen postzegel te kunnen betalen om een vriend te schrijven. Laat hen zo hartstochtelijk als ik verlangen naar boeken en muziek en die door armoede niet kunnen bemachtigen. Laat armoede hen dwingen werk te doen waartegen iedere vezel van hun wezen in opstand komt, zoals zij mij daartoe heeft gedwongen, en laten zij dan eens zien of hun leven gelukkig zal zijn.

Mijn schooltijd was saai en zonder gebeurtenissen van betekenis geweest. Het enige voorval dat nog enigszins vermeldenswaard was, vond plaats op de dag dat de onderwijzer, beter bekend als 'ouwe Harris', het tegen de inspecteur 'opnam'. Die laatste was een keurig, stijf, kraag-en-manchetten-achtig mannetje. Hij wekte de indruk dat hij al zijn ideeën over onderwerpen die hij de moeite waard vond zorgvuldig had uitgezocht, in zijn hersenpan had opgeborgen en er keurige etiketten op had geplakt, zodat hij zonder van zijn stuk te raken op elk gewenst ogenblik het juiste idee kon grijpen. Hij was beschaafd en fatsoenlijk en vervulde zijn plichten nauwgezet op een manier die hemzelf en zijn ambt tot eer strekte; maar als men de geest van een filantroop in breedte met de Murrumbidgee vergelijkt, dan kon die van hem, in verhouding, vergeleken worden met het straaltje water uit een emmer dat door een karrenspoor loopt.

Op de bewuste dag - en het was een bloedhete dag - had hij ons in de meeste vakken al overhoord en bekeek hij onze schriften. Hij keek ervan op, kuchte nadrukkelijk en trok pietluttig zijn vest recht.

'Meneer Harris!'

'Ja, meneer.'

'Vergelijkingen zijn onaangenaam, maar helaas ben ik nu gedwongen er een te maken.'

'Ja, meneer.'

'Dit handschrift is veel slechter dan dat van stadskinderen. Het is zeer beverig en onregelmatig. Ook valt mij op dat de kinderen dom en traag lijken. Ik zeg het liever niet zo onomwonden, maar, om precies te zijn, hm, ze lijken behept met de spreekwoordelijke domheid van plattelandsmensen. Hoe verklaart u dat?'

Arme ouwe Harris! Ondanks zijn drankzucht en zijn onvermogen zijn werk behoorlijk te doen, had hij een warm hart en veel kameraadschappelijke menselijkheid in zich. Hij begreep zijn leerlingen en hield van hen, en hij duldde niet dat er kwaad over hen werd gesproken. Bovendien waren het slokje dat hij had genomen om zich moed in te drinken voor de inspecteur er twee of drie geweest, en die hadden hem beroofd van de terughoudendheid die hem anders misschien

het zwijgen had opgelegd.

‘Me-ne- eer, ik kan het verklaren en ik zál het verklaren. Kijkt u nou eens naar al die kinderen. Ieder van hen, tot en met dit kleine hummeltje hier’ - hij wees naar een meisje van vijf - ‘moet vóór en na school melken en hard werken, en bovendien gemiddeld twee mijl heen en twee mijl terug naar school lopen in deze helse hitte. De meeste oudere jongens en meisjes melken gemiddeld veertien koeien, ’s morgens én ’s avonds. Probeert u dat regime zelf maar eens een week of twee, mijn beste heer, en kijk dan of uw vuist niet zo’n pijn doet en zo staat te beven dat u helemaal niet meer kunt schrijven. Kijkt u maar eens of u er niet een tikje suf bij loopt. Die domheid van plattelandsmensen kan me gestolen worden! Als u van ’s morgens vroeg tot ’s avonds laat in hitte en stof moest werken en er ook nog verdomd weinig voor terugkreeg, wed ik dat u niet veel tijd overhield om uw vingernagels schoon te krabben, wetenschappelijke aantekeningen te lezen en er parmantig uit te zien.’

Daarop trok hij zijn jas uit en nam een bokshouding aan tegenover zijn meerdere.

De inspecteur week ontzet achteruit.

‘Meneer Harris, u vergeet uzelf!’

Op dat moment gingen ze samen naar buiten. Wat daar gebeurde hebben we nooit geweten. Dat was alles wat wij van de zaak hoorden, afgezien van de talloze verminkte versies die die middag mee naar huis werden genomen.

EEN IDYLLE VAN DE DROOGTE

‘Sybylla, wat ben je aan het doen? Waar is je moeder?’

‘Ik ben aan het strijken. Moeder is bij het kippenhok om naar een paar kuikens te kijken. Wat is er?’

Het was mijn vader die mij aansprak. Tijd: twee uur ’s middags. De thermometer hing in de schaduw van de veranda en wees $105\frac{1}{2}$ ³ graden aan.

‘Ik zie Blackshaw over de vlakte aankomen. Roep je moeder. Jij neemt de pootriemen mee - ik heb de driepoot. Kom meteen; we zullen de koeien nog eens overeind helpen. Arme donders - we kunnen ze net zo goed meteen doodslaan, maar misschien regent het bij de volgende maan. Deze droogte kan niet eeuwig duren.’

Ik riep moeder, pakte de pootriemen en ging op weg, terwijl ik mijn zonnekap stevig over mijn gezicht trok om mijn ogen te beschermen tegen het stof dat vanuit het westen in verblindende wolken kwam aanwaaien. De ‘driepoot’ waar vader het over had bestond uit drie palen van ongeveer acht à tien voet lang, die met riemen zo aan elkaar waren bevestigd dat ze rechtop konden worden gezet. Vader had dit hulpmiddel bedacht om het werk van het overeind hijsen van de koeien gemakkelijker te maken. Een vierde, langere paal werd dwars over de vork gelegd die door de drie palen werd gevormd; aan het ene uiteinde daarvan werden, nadat ze om het dier waren aangebracht, twee pootriemen vastgemaakt, één onder de flank en één rond de romp. Op het andere uiteinde van de paal

³ $105\frac{1}{2}$ ° Fahrenheit = 41° Celcius.